

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm II. Cùm quidam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

Cùm quidam.

PARAPHRASIS.

Si Titius Laicus in causa mixti fori seu ad Iudicem tum Ecclesiasticum, tum sæcularem, secundum iura, vel consuetudinem pertinente, in Ecclesiastico foro ab impetitione adversarij absolutus fuerit, postea verò tractus ad Iudicem sæculare super eadem causa, rei iudicatæ exceptionem opponat, Iudex sæcularis exceptionem (sicuti de iure convenit) admittere debet, & ad id ab Ordinario Ecclesiastico per censuram cogi potest. Similiter verò & Ecclesiastici Iudices, si coram ipsis opponatur exceptio causa à sæculari Iudice iudicatæ, eam admittere tenentur, si animarum periculum non vertatur, sin autem non admittant, ubi admittere debent, per superiores suos puniendi sunt.

SUMMARIUM.

1. Iudex secularis exceptionem lata sententia in foro Ecclesiastico admittere debet, si nolit, per censuram cogendus.
2. Sententia à iudice competente inter easdem personas, & in eadem causa, valet etiam coram alio iudice, licet sit alterius fori.
3. Iudex Ecclesiasticus non debet admittere sententiam latam à iudice seculari, si cum anima periculo sit coniuncta.

NOta I. Si Iudex sæcularis Ecclesiasticæ Iurisdictioni derogare velit, videlicet, non admittendo exceptionem latæ sententiæ in foro Ecclesiastico, per censuram compesci potest.

NOta II. Sententia latà à Iudice competente inter easdem personas, & in eadem causa, valere etiam debet coram alio Iudice, quamvis alterius fori sit. Ita *Geminian. Ancharan. & alij hic paulo post principium*. Ratio est, quia per Iudicis sententiam jus parti acquiritur, quod alius Iudex lædere non debet, idque maximè procedit, si loquamur de foro Ecclesiastico & Ciuili, quæ
h h h 2 licet

2 Not. II. Exceptio excommunicationis auctori sicuti testi in quacunq; litis parte. vlt que ad sententiam obijci potest, *cit. c. Exceptione*. Imò tamen si semel succubuerit Reus in exceptionis huius probatione, iterum admittitur, si probare velit, idque ob odium excommunicati, quod semper durat; tertiã tamen vice cùm malitiæ præsumptio contra reum sit, non admittitur ad probandum, nisi in casibus in textu expressis.

3 Nota III. Acta Iudicij cum excommunicato etiam vitando, qui repulsus non est, valida censeri debent, siue vt aliter dicam, cum excommunicato auctore, itē Procuratore, Advocato, Teste si vitandi sint, in Iudicio communicare illicitum est, tamen acta valent, vti docui. *l. i. tr. 5. p. 2. c. 2. n. 14*. Hic verò adde ex Gloss. recepta hic verb. *proponi*. quòd exceptio excommunicationis contra auctore, seu petitorẽ duobus modis proponi potest, vel in modum dilatoriæ ad processum duntaxat impediendum, saluo iure auctoris, secundum quod petitionem suam proponere poterit, postquã ab excommunicato solutus erit, & hic est casus Capituli nostri. 2. Per modum peremptoriæ, videlicet, si electo Prælato confirmationẽ petenti obijciatur, quòd electio de ipso excommunicato, vel ab excommunicatis facta fuerit, quo casu de maiore præiudicio agitur, quia probatã exceptione omninò perit jus petitoris.

4 Quis porò de exceptione excommunicationis cognoscere debeat, si Iudici obijciatur, tractat *Francus hic n. 30*. dici potest, quòd pars excipiens, nisi sponte in Iudicem consentiat, eum recusare possit, tanquam suspectum, qui de hac causa ipsemet cognoscat, & idèò alium Iudicem petere, vel ad arbitros confugere, sicuti dixi *in c. Si quis. 4. de foro compet.* Intellige hæc, si dubium sit de excommunicatione, quæ Iudicem vitandum non efficit; sin autem quæstio sit, an Iudex v. g. propter Clerici percussorem excommunicationem Canonis contraxerit, ipsemet cognoscere haud potest, neque alteri cognitionem delegare, eò, quòd Iurisdictionis eius fundata non sit, vti docui in *Disputat. de Jurisdictione, conclus. 45*.

licet diversa sint, tamen se invicem adiu-
re, & jura mutuo defendere debent.

Nota III. Judex Ecclesiasticus non de-

bet admittere sententiam latam à Judice
sæculari, si cum animæ periculo juncta sit.
Ita *Geminian. hic & alij.*

TITVLVS XXVI. DE PRÆSCRIPTIONIBUS.

Um præcedente Titulo de ex-
ceptionibus generatim dictum
sit, subiungitur materia de præ-
scriptionibus, quia præscriptio
species quædam est perempto-
riæ exceptionis, uti docui *l. 3. Th. Mor. tract.*
l. de Inst. cap. 8.

CAPITVLVM I.

Placuit.

PARAPHRASIS.

Si quispiam Prælatorum locum aliquem ad
fidem Catholicam converterit, & per tri-
ennium tenuerit, non repetente Episcopo
ad quem de jure pertinet, ulterius repeti
non potest. Verùm si Ecclesia Cathedra-
lis vacauerit, non præiudicatur ei, quo-
minùs constituto Episcopo locus repeti
queat; Deinde si Episcopus ab hæresi ad
fidem Catholicam redierit, ex tempo-
re reditùs triennium ipsi conceditur ad
repetendum locum, qui ad Ecclesiam
Cathedralem pertinet.

SUMMARIVM.

1. Casus specialis, in quo per triennium præ-
scribitur in iuribus Ecclesiæ ab hæreticis
& schismaticis recuperata.
2. Limitatur hæc doctrina & declaratur.
3. Præscriptio contra Ecclesiam nõ currit dum
ea vacat; neq; si est quis inutilis ad agen-
dum, quamuis non sine sua culpa.

Notandus hic est casus specialis, quo per
triennium præscribitur in iuribus Ec-
clesiæ ab hæreticis & schismaticis recupe-
rata; si enim Episcopus, ad quem Ecclesia

de jure pertinet, seu intra cuius diœcesim si-
ta est, post monitionem ipsi à Coëpiscopis
insinuatam, intra 6. menses recipere negli-
gat, alius vicinus Episcopus, eandem Ecce-
siam recipere seu ad Catholicam fidem re-
ducere potest, *c. Placuit. xv. c. 16. q. 3.* ita qui-
dem, ut si Episcopus ille, ad quem spectat,
intra triennium repetere Ecclesiam omittat,
postea audiendus non sit, idque in Africano
Concilio. *c. 88. & c. 121.* specialiter decretum
est, in fidei Catholicæ fauorem, & ad Epi-
scoporum diligentiam & vigilantiam exci-
tandam.

Excipiendum 1. Si Episcopus, in cuius
diœcesi Ecclesia sita est, idè eam ultra 6.
menses ad fidem Catholicam reducere in-
termittat, quia tempus expectat, quo sine
tumultu securius id peragere poterit *cit. c.*
Placuit. Hoc casu cum justam differendi
causam habuerit, ne præcipitando maius
hæreticis damnum inferret, alius Episcopus
præoccupare ac præuenire non debet.

Excipiendum 2. Quòd præscriptio con-
tra Ecclesiam non currat, dum ea vacat. *cap.*
Auditus. 13. hoc tit. idèque est, si sit inutilis
ad agendum, quamvis non sine culpa sua. v.
g. in Carcerem ob crimen inclusus, vel ex-
communicatus, sicut ex hoc cap. colligitur, &
tradit *Gl. in c. Quia. 13. verb. postliminio. ib. q. 3.*

Quod verò Abbas *hic. n. 8. tradit.* quòd præ-
scriptio non currat contra excommunica-
tum etiam in iuribus propriis, id verum est,
quamdiu per ipsum non stat, quominus ab-
solutionem impetret. *c. Quia. 5. De concessio-
ne præbende.* Sin autem culpabiliter absolu-
tionem petere omittat, videtur, præscriptio
procedere, teste *Baldo & Alexand. hic*
num. 9. quia non debet censeri impedi-
tus.